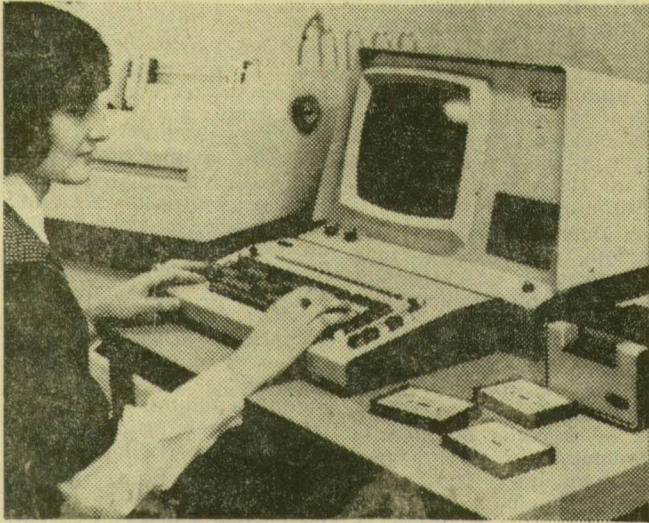

Kisszámítógép a főiskolán

Somogyi Karolyne felvétele

Tanévkezdettől dolgoznak a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán egy amerikai gyártmányú, kis teljesítményű számítógéppel. Főként oktatási célokat szolgál a gép, de a hallgatók segítségével veszik tudományos diákköri dolgozatok elkészítéséhez is. Emellett felhasználják a matematikai tanszéken tudományos munkák végzésére. A kisszámítógépet tegnap mutatták be ünnepélyesen a tanszék vezetői a számítástechnikai szakembereknek: az Oktatási Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia és a JATE kibernetikai laboratóriuma képviselőinek, valamint a főiskola vezetőinek. Szóba került az eddigi tapasztalatok, s a további elképzelések, amely szerint a közeljövőben kártyalyukasztó vásárol az iskola — rubelért —, hogy a géppel végezhető feladatok körét bővítsék. Képviselet: Török Irén operátor a kisszámítógép mellett, a főiskola Április 4. úti épületében

A MEDOSZ jubileuma

A Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete pénteken ünnepi központi vezetőségi ülést tartott a szakszervezet megalakulásának 25. évfordulója alkalmából.

Hunyai István, a MEDOSZ elnöke megnyitójában a 300 ezer tagot tömörítő szakszervezet elmúlt negyedszázados munkájáról beszélt.

Az elnöki megnyitót után Micsuch László titkár tartott beszámolót a MEDOSZ elmúlt évi eredményeiről, s vázolta a feladatokat.

Többek között elmondotta, hogy a szakszervezet örömmel támogatja azokat a kezdeményezéseket, versenyvállalásokat, amelyek most vannak kibontakozóban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére. A dolgozók, szocialista brigádok — például a Bólyi, az Agárdi, a Mezőhegyesi Állami Gazdaság, az Alsótitiszvidéki Vízügyi Igazgatóság, a Dél-Alföldi Erdőgazdaság és más vállalatok — kollektívai versenyvállalásaikkal és azok teljesítésével részt kívánunk venni a több és jobb minőségű termék előállításában, s így az életszínvonal további növelésében, — hangoztatta befejezésül a MEDOSZ titkára.

Ki nyomja meg a gombot?

Az ellenőrzés felelőssége

Újsághír: „A KERMI múlt évi vizsgálatainak megállapításai szerint a konfekcionált cipőknek több mint egyharmada minőségénél magasabb osztályba sorolt áruként került forgalomba... A péksütemények 12 százaléka súlyhiányos... A vizsgált férficipőknek 28, a női és gyermekcipőknek 51 százalékat kellett „leminősíteni...”

1.

— Ön hogyan vásárol cipőt? — kérdezem Vereska Andrástól, aki a Mino szegedi cipőgyárának nyugdíjasa bár, de jelenleg ismét és helyettesítőként főmunkos.

— Először a cipő felső bőrét nézem meg, aztán az összedolgozást, milyen a sarokállás, kiborzolási hiba, sérülés nincs-e rajta...

— Aztán visszateszi a polcra?

Nem sértődik meg a csipkelődő kérdéstől. A szegedi cipők minőségére inkább oroszul, németül vagy éppen hollandul tehetnek kifogást — tavalyi összesítésük 89,6 százaléka ment exportra. Na, de ha az idei tervet nézzük, amely 1 millió 404 ezer pár cipőt jelent — az exportarány csaknem azonos —, könnyű kiszámítani, hogy járunk mi magunk is elegendő szegedi Mino cipőben. Semmiképpen sem mindegy, milyenben. És az sem közömbös, milyen hírvetű szereznek a magyar cipőiparnak keleten és nyugaton.

Milyen a minőség-ellenőrzés mechanizmusa, ki hibás abban, hogy a vásárlók és a kapun kívüli ellenőrzés ilyen rossz bizonyítványt állítottak ki?

— Mi csak a magunk házatájáról nyilatkozhatunk — mondja Köteles János főmérnök, és Vereska András egyetért vele.

S máris belemerülünk a cipőkészítés technológiájának részletes vizsgálatába. Más-képpen aligha lehetne megérteni, miképpen készül a jó cipő. Azt leszögezhetjük: igen sok „vizsgálóbíró” előtt kell elhaladnia annak a kalandos életű bőrdarabnak, amely megtalálja majd hasonló módon sokszor ellenőrzött élete talppárját, hogy belőlük megszülessék az a cipő, amelyet dicsérünk, vagy szidunk.

2.

Jó termék csak úgy kerülhet a csomagolóba, ha a gyártás teljes folyamatában szigorú az ellenőrzés. Nem túlzás, maga a munkás a legszigorúbb bíráló — ha erre ösztönzik is —, hiszen előbb észreveszi, mint a meős és a művezető, ha valami elrontott. Minden műhelyben vannak kényes feladatok, akikre bízták, a legjobb szaktudású emberek, legjobb az alapbőrük, s a minőségre kapható prémium elérheti a cipőgyár egyes részortjaiban a darabért 15–20 százalékat is! Ez nagyon jelentős. De hiszen egy-egy kényesebb műveletnek mint a szaknyelven borzolásnak nevezett munkának, a ragasztandó felület finom lecsiszolásának — minőségén a hibák 80–85 százaléka múlhat. S a munkások felelősségérzete a döntő, hiszen a meős nem hordhatja két hétig a cipőt, nem is próbálja lefeszgetni a talpat, hogy a rejtett hiba is kiderüljön. Eppen ezért nem írom le, bár összeszámoltuk, hány meős, hány „körzeti megbízott rendőr” végzi a gyártásközi ellenőrzést, és hogy a művezető egyszemélyben felelős a tervek mennyiségi és minőségi teljesítéséért is. Hiszen a csatát itt a közkatoná nyerheti meg.

— Újból és újból hangsúlyozzuk: a művezető, ha kell, átszervezi a szalagot, hogy a legkényesebb részorton még hiányzás esetén is a legjobbak dolgozzanak — mondja a főmérnök, aki maga sem az íróasztala mellett tanulta a szakmát. Munkából lett művezető, majd

osztályvezető és főmérnök. —

Ezt hangsúlyozzuk a napokban megrendezendő műszaki konferencián is, de mert az idei évben szigorúbbak az export és a hazai első osztály minőségi követelményei is, pontról pontra elemezzük az anyag, a gép, a szervezés, az ellenőrzés kérdéseit mellett a munkát végző emberek szaktudásának kérdését is. Hiába írjuk ki az új minőségipremium-feltételeket, ha nem igyekszünk a teljesítéséhez szükséges szaktudást alakítani. Az 1976 őszén indított szakmunkástanfolyamon a legkényesebb munkafolyamatokon dolgozókat, az aljazó üzemieket képezzük. Nem éppen ideális gépparkunk modernizálásában is jelentős év lesz az ide: okos, szellemes, a minőségi munkát garantáló importgépeket kapunk. Bár kapnánk többet!

— Akkor aztán bátran állhatnak sorba a meős előtt a cipőparók! — toldja meg a meővezető.

3.

— Mi történik, ha egymás után jön a hibás termék az üzemszerekből?

— A meősnek joga van, ha a lerakott cipők tíz százaléka hibás, megnyomni a gombot. Leállítani a kört.

— Meg is teszük?

— Nem túl gyakran van rá szükség. De akkor igen. Végül is jobb, ha időben szólunk. A selejt — hatalmas kár!

Táblázatokat nézünk: a tavalyi terv az volt, hogy az áruk 95 százaléka lesz első osztályú, ettől elmaradtak, csak 94,2 százalék felelt meg a szigorított minőségi követelményeknek. Mit jelent ez a 0,8 százalékos romlás? Meghatározott rátáttalással dolgoznak az óhatatlanul előforduló hibalehetőségre kalkulálva minden modellből többet termelnek. Előkerül a zsebszámoló gép: a 0,8 százalékos gyengébb minőségű áru azt jelentette, hogy pontosan 27 ezer 422 pár cipővel többet kellett csinálni. Ennek anyagértéke, munkaóra ára, összes konkurrenciája a gyártat terhel!

Nem nehéz eldönteni, hogy mit jelentett a magyar cipőpar számára, amit a MERT vizsgálata megállapított: hogy tudniillik a vizsgált férficipőknek 28, a női és gyermekcipőknek 51 százalékat kellett alacsonyabb osztályba minősíteni...

A főleg exportra dolgozó szegedi gyár részaránya csekély ebben, hiszen az átvett partnerektől csupán az áru 1,2 százaléka kapták vissza, a hazai forgalomba kerülő cipőkből az ellenőrző intézet 2 százaléknál kifogásolt — noha a gyár terveit tízszázalékos túréshatárt kalkuláltak.

Nemcsak a tetszetős számok mondatják, a gyárban tapasztalt légkör inkább bizonyítja, megvalósul az a törekvés, hogy arra ösztönözzenek az anyagi konzekvenciák: ne a meős nyomja meg a megálljt jelentő gombot, hanem ki-ki a maga munkájában „nyomja meg” a gombot! Ez talán túl rózsásnak hangzik. De a cipőgyáriak tudják: a minőségi prémium azonnal a borítékba kerül, s ha a minőségi követelmények tervét túlteljesítik, a haszon másodsor is jelentkezik, az év végi elszámolásakor.

Szóko Mária

Köznevelésünk fejlesztéséről

Tudományos tanácskozás Szegeden

A Magyar Tudományos Akadémia és az Oktatási Minisztérium Köznevelési Bizottságának zártkörű intenzív tanácskozása kezdődött tegnap délelőtt Szegeden, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Április 4. úti épületének dísztermében. dr. Moholai Károly, a szegedi főiskola főigazgatója üdvözölte a közel hatvan meghívott szakembert, dr. Hanga Mária oktatási miniszterhelyettes, a Köznevelési Bizottság alelnöke nyitotta meg a háromnapos tanácskozást. Ott volt a megnyitón a megyei pártbi-

zottság képviselőjében dr. Sebe János osztályvezető-helyettes, Deák Béla, a városi pártbizottság titkára és Bányné dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese is.

A közoktatásunk feladat- és funkciórendszerével, különösen az iskolaszervezettel összefüggő kérdésekről több referátum hangzik el, melyeket vita követ. Tegnap Pataki Ferenc kandidátus, a Pszichológiai Intézet igazgatója beszélt köznevelésünk fejlesztés-politikájáról, ahol a felkért hozzászólók Cravero

Róbert, az Országos Tervhivatal főosztályvezetője, Genzwein Ferenc, az Oktatási Minisztérium főosztályvezető-helyettese és Kovács Géza, a közgazdaságtudományok doktora voltak. Ma, szombaton délelőtt Szabolcsi Miklós akadémikus, a Köznevelési Bizottság alelnöke tart előadást Társadalmi mobilitás és iskola címmel, ugyanő lesz vitavezetője a délutáni programnak, melynek témája: munkamegosztás és iskola. Holnap, vasárnap Kiss Árpád kandidátus, a Magyar Pedagógiai Társaság elnöke beszél az iskolaszervezést és a pedagógiai tevékenység fejlesztéséről. A tanácskozás zárónapi összegzését délután tartják, ahol a vitavezető Szentágothai János akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia megbízott elnöke lesz. A háromnapos tanácskozást kiegészítő programok között zenei est szerepel, valamint autóbusz-körutazás a szegedi olajmezőn.

Felsőoktatási parlament

Négyszáz küldött részvételével ma délelőtt Budapesten, a Műszaki Egyetemen megkezdődött a felsőoktatásban tanuló és dolgozó fiatalok országos parlamentje.

A kétnapos tanácskozás nyitó teljes ülésén részt vett dr. Polinszky Károly oktatási miniszter, és dr. Kornidesz Mihály, az MSZMP KB osztályvezetője is. Dr. Garavölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes számolt be az 1972-es oktatási párthatározat eddigi végrehajtásáról, valamint az ifjúságpolitikai célok megvalósításáról. Elmondotta, hogy felsőoktatási intézményrendszerünk kialakítása az elmúlt időszakban lényegében befejeződött, folynak azonban az előkészületek a közigazgatási szakemberek felsőfokú képzésének megindítására. A demokráciai tényezők és a népgazdaság munkaerő-szükségletének figyelembevételével szükségessé válik azonban néhány intézményprofiljának átalakítása, és a jövőben a beiskolázási arányszámokban is várható bizonyos módosítás. Emelni fog-

ják a pedagógusképző intézményekben a felvehető hallgatók számát, ugyanakkor csökkenni bizonyos műszaki és mezőgazdasági terület beiskolázási aránya.

Tanácskozáshól értekezlet

Óvjuk a gázvezetékét!

Három megyében több száz kilométer hosszú vezetékrendszert épített ki a Dél-alföldi Gázgyártó és Szolgáltató Vállalat. A csöveket időszakonként gondosan megvizsgálják: nem károsodtak-e, nem szivárognak-e valahol a gáz. Műszerek segítik a munkát, meghozzá drága műszerek, tavaly félmillió forintot költöttek rájuk. Ahhoz azonban, hogy megakadályozzuk a gáz elillanását, nem elegendő a DEGÁZ dolgozóinak gondos ellenőrző tevékenysége, szükséges az építő partnerek elővigyázatossága is. Ezt viszont a jelek szerint egyelőre nem igen veszik tudomásul.

A nemtörődomség, a gondatlan rongálás tavaly is többször okozott súlyos balesetet és tetemes anyagi kárt.

Húsz óráig szünetelt a gázszolgáltatás, több üzem leállt például azért, mert postai kábelkötés közben megsértették az egyik központi vezetékét. A keletkezett kár több mint kétfélmillió forint. Máskor dózissal ütötték meg az egyik gázfőcsap-telepet, ami miatt robbanás történt. Erthető, hogy a DEGÁZ vezetői keresik a módját, miként lehetne a partnereket óvatosabb munkára serkenteni, a bajokat megelőzni. Tanácskozást hirdettek hát tegnapra, ám végül meg kellett elégedniük szűkkörü értekezlettel, minthogy kevesen vettek komolyan a meghívást.

Elmondották a vállalatok megjelent képviselőinek, hogy mind inkább tért hódít a műanyag csövek alkalmazása, amely hasznos, de egy-szersmind veszélyeket is rejt

magában. A polietilén-vezetékekben nyilvánvalóan nagyobb kárt tehet az ásó vagy a csákány, különösen vigyázni kell tehát. A földben fölia, a házak falán tábla jelzi a veszélyt, de gyakran hiába. Elképzelhető, hogy nincs mindenki tisztában a figyelmeztető jelekkel, sokan nem tudnak rajtuk eligazodni, így hát vállalkozik a DEGÁZ rövid szakmai előadások megtartására. Igaz, hogy ez elvesz valamennyi időt — negyed órát — a dolgozók idejéből, de megéri, mert elkerülhető az anyagi kár és a balesetek egy része.

Nem volt hiábavaló a javaslat, a DEMÁSZ és a Víz-mű képviselője kérte, hogy dolgozóit oktassák ki, tanítsák meg a balesetek megelőzésére.